

אין עוד מלבדו
אין יחיד ומיוחד

בית שלמה

פרשת תשא ופסוקים נכבדים וקדושים
אין יחיד ומיוחד

פרשת מצורע
שבת הגדול
תשפ"ב
גליון 287
נא לשמור על
קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמות
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מור"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב
ר' זאב ב"ר משה חיים
הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא
ב"ר שמואל
הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלאזוב ב"ר דוד
רבי חיים אבואלעפיא ב"ר יעקב
הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה
הרה"ק רבי יצחק מודראביטש ב"ר יוסף
הרה"ק רבי ישכר דוב מזריטשוב ב"ר
יצחק אייזיק
הרה"ק רבי אליה ב"ר בנימין וואלף
הרה"ק רבי מרדכי מנעשחוי ב"ר דוב בער
הרה"ק רבי יעקב צבי יאלעס ב"ר נפתלי
הרה"ק רבי חיים מאיר ב"ר ישראל
מרים הנביאה בת עמרם
רבינו משה בן נחמן רמב"ן
הרה"ק רבי ישעיהו ב"ר אברהם הורוויץ

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הפה"ן - ויצא הפה"ן אל מחוץ למחנה וראה הפה"ן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע" (י"ד ב' - ג')

לכאורה יש סתירה בין הפסוקים שכן בפסוק הראשון נכתב והובא אל הכהן משמע שמביאים את המצורע אל הכהן ובפסוק השני נכתב ויצא הכהן אל מחוץ למחנה ומשמע מכך כי הכהן יוצא אל המצורע נראה בס"ד להסביר סתירה זו כי ידוע שהקב"ה חפץ בטובת האדם ולכן אם האדם הוא בעל עבירה מביא עליו הקב"ה בעיות שונות כגון קשיים בפרנסה בעיות בבריאות ל"ע ועוד מה עושה אדם כשיש לו צרה הולך לרב לבקש עצה וברכה לצאת מבעיות הרב צריך באותו הזמן לברר לאותו האדם דרכי תשובה כדי לתקן את דרכיו וע"י כך בעיתו תיפתר וזה מה שנרמז כאן והובא אל הכהן היינו הקב"ה גרם לאדם לבוא אל הכהן לקבל דרך תשובה ואז הרב יוצא ממדרגת הקדושה שלו לפנות אל אותו האדם בעל העבירה לתקן לו דרך תשובה וע"י שיעשה אותו אדם תשובה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע

זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע לטמאה בה" (ט"ו, ל"ב)

לרגל יומא דהילולא של הרה"ק רבי משה מקוברין ז"ע אנו מביאים את שנכתב בספרו של הרב זצ"ל אמרות טהורות וכך הוא כותב על הפסוק הזורעים בדמעה ברנה יקצרו "הזורעים למי שיזדמן לו ח"ו מקרה לילה ומשבר לבו ומוריד דמעות לפני השי"ת על אשר קרהו ואח"כ מחזק א"ע בהתחזקות ומקבל על עצמו לתקן דרכיו על להבא אז ברנה יקצרו וועט אפ גישיניטין ווערין (זה דוחה) די עבירה והשי"ת ימחול לו בוודאי אבל האיש אשר הלך ילך ובכה ותמיד הוא במרה שחורה ואינו מחזק א"ע על להבא שבוודאי יעזור לו השי"ת נושא משך הזרע ר"ל ואין ביכולתו להרים ראש ולעבוד השי"ת אבל בא יבוא ברנה אדם שהוא מחזק א"ע בהתחזקות ומאמין בהשי"ת שהוא מוחל וסולח לשבים אז נושא אלומותיו בוודאי יעזור לו השי"ת שיתחזק בעבודת השי"ת כי אלמתי לישן גבר אלם והתחזקות"

לקבלת לימוד נ"ך יומי בווצאפ יש ללחוץ על הקישור
<https://chat.whatsapp.com/LChd0cDBzdE7z5SOI3CrmE>

לקבלת שתי משניות מבוארות בווצאפ יש ללחוץ על הקישור
<https://chat.whatsapp.com/K54bflwq7UQDMfRPFaHvqr>

לקבלה במייל יש לשלוח בקשה למייל
mishna.shlema@gmail.com

שבת הגדול

כתב בעל התפארת שלמה זי"ע בסיבה מדוע נקראת שבת שלפני חג הפסח שבת הגדול "עוד בדרך הנ"ל. עפ"י מ"ש בפי" הפסוק (תהילים יח, נא) מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו כו'. דלכא' תמהו מהו זהו החסד שצריך למשיח הלא הוא מובחר האנושי מכל בריאת העולם עד סוף כל הדורות והוא הנרמז בתיבת אד"ם. א' אדם ד'וד מ'שיח והוא גמר התיקון בכל קומת אדה"ר ומה צורך לו לחסד. אכן יבואר עפ"י מ"ש כי לעתיד יהיו כל כך החסדים גדולים מאד אשר גם לפי ערכו של משיח יהי' ג"כ בחי' חסד. כמ"ש (בראשית כד, יב) ועשה חסד עם אדוני אברהם. וידוע כי אברהם אבינו בחי' החסד אשר בו נברא העולם כמ"ש (תהילים פט, ג) עולם חסד יבנה. אעפ"כ הנה יש עוד בחי' חסדים הראשונים הרומז לעולם הזקנה כיל"ח וז"ש (תהילים פט, ג) אי' חסדיך הראשונים. ולכן השבת הזו נקרא שבת הגדול. כי הנה כל חודש ניסן כולו חסד לכן הרמז בשם הוי' בחודש הזה כסדרו ביושר. אך צריכין עוד לעורר חסד עליון בימי הרצון האלו מחסדים הראשונים ולכן זה נקרא שבת הגדול. עו"ל בדרך הנ"ל טעם שנקרא שבת הגדול. עפ"י מ"ש בגמ' (ברכות לג, ב) משל מי ששואלים ממנו כלי גדול ויש לו וכו'. להבין דבר זה מ"ש כלי גדול יבואר עפ"י מ"ש (דברים רבה ה, טו) לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. פי' האמנם כי השי"ת ב"ה

דרכו להטיב ולהשפיע כל טוב לעמו בני" עב"ז צריך האדם להיות כלי מוכשר ומוכן להחזיק לקבל הברכה ע"י ההכנה הראוי לכן רצה יצחק אבינו לברך את יעקב כתיב (בראשית כו, כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו. וכתיב אח"כ (בראשית כו, כח) ויתן לך וכו' לכאורה הוא כפול דכתיב כבר ויברכהו. אולם הפירוש בזה כי מתחילה הי' מברך אותו שיהי' כלי מחזיק ברכה כמ"ש ויברכהו ואח"כ ויתן לך וכו'. וזה הענין מבואר בכתבי האר"י ז"ל בכוננת קריאת שמע שעל המיטה להיות כלי להכין א"ע על היחוד בבקר וזה כלי מחזיק ברכה הוא השלום פי' השלימות שיהי' ראוי לקבל הברכה. וזה הענין בש"ק קודם פסח אשר הוא בחי' חסד. וידוע כי במים הרומז לחסד כמ"ש (יואל ד, יח) ומעיין יוצא מבית ה' וכו' ומשם מתפשט על כל גדותיו והוא מתגבר והולך תמיד לכן נקרא ג"כ גדולה. לכן כמו המים שהם בחי' חסד הוא דבר בחנם ויורד ג"כ למקום נמוך. כן החסדים יורדים ג"כ למקום נמוך כדור השפל כזה. אך בחי' אש הוא מצד הגבורה לכן טבעו לעלות למעלה. וז"ש באברהם (בראשית יב, ט) הלך ונסוע הנגבה. כי גם מדתו של אברהם אבינו מדת החסד להתפשט וללכת על כל גדותיו. ולזה בשבת קודם פסח הוא מקור השפע מכל ימי השבוע הבע"ל והוא כלי מחזיק ברכה. לכן מצינו בתורה דכתי' אלה מועדי ד' וכו' וכתיב תיכף ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי

שבת כי השבת הוא הכולל מכל המועדים. ולזה השבת שלפני פסח נקרא שבת הגדול לרמז על כלי גדול כי הוא המחזיק ברכה ושפע על

הימים הבאים לטובה:

משנת הצדיק – הרה"ק רבי מרדכי מנשכין זצוק"ל זי"ע – ח' ניסן (שבת)

רבי מרדכי נולד בנסכין בשנת תק"ב לרבי דובער מטולצ'ין סופר ומזכיר בוועד ארבע ארצות ולרבנית גיטל. רבי מרדכי היה תלמידו המובהק של המגיד מולאטשוב ויחדיו נסעו למגיד ממעזריטש. לאחר נישואיו התגורר בסמוך לחותנו בלשונב שבאוסטריה ועם הימים נתמנה לאב"ד בעיר. רבי מרדכי שימש ברבנות גם בקובל, קוואלא ובלודמיר ובשנת תקמ"ט נתמנה לרבה של נשכין עיר מולדתו. הרב מנשכין עסק גם בהתרת עגונות. שימש כנשיא קופת מעות ארץ הקודש בפולין, וכן הקים בשנת תקנ"ו (1796) את "כולל ווהלין" ביחד עם החוזה מלובלין, המגיד מקוזניץ והאדוהב ישראל מאפטא.

רבי מרדכי נפטר בנשכין בח' בניסן תק"ס ושם נטמן. בנו הצעיר רבי יצחק מילא את מקומו בנסכין. סיפר רבי יצחק מנשכין: פעם אחת התגלה הרמב"ם ז"ל לפני אבי, רבי מרדכי מנשכין, ושאל אותו מדוע אינו לומד בספרו היד החזקה. השיב אבי כי הוא טרוד באנשים הפונים אליו בבקשות, ואין לו זמן להתפנות וללמוד בספרו. אז ענה לו הרמב"ם, כי לכל הפחות יהיה מונח ספרו תמיד על שולחנו של אבי, ואם יקיים זאת מבטיח הוא לו, כי בכל פעם שיבוא חולה לפניו שיצטרך רפואה, אם יפתח אבי את ספרו ויביט בו, יתגלה אליו הרמב"ם ויאמר לו מהי הרפואה עבור אותו חולה וכך היה בביתו של אבי ספרו של הרמב"ם לא זו משולחנו לעולם.

עוד מסופר שנוהג היה רבי מרדכי מנשכין לקבץ ממוון עבור אתרוג מהודר. בשנים שבהן היה נוסע לצורך מסחרו, נהג מכל רווח שעשה להניח בצד סכום מועט עבור אתרוג. כך עשה עד שקיבץ סכום מספיק לקנות בו אתרוג כך שיוכל לקיים בו את המצווה. פעם אחת נקבצו בידו שישה רובל, ונסע לעיר ברודי כדי לקנות שם אתרוג. בדרך, פגש בשואב מים שהיה בוכה ונאנח. שאל אותו הרב: מדוע בוכה אתה, סיפר האיש כי סוס היה לו, כדי להוביל בעזרתו את המים ולמוכרם, ומת הסוס. עמד הרב, ונתן לו את ששת הרובלים, וקנה בהם האיש סוס אחר. על כך אמר הרב: "וכי מה ההבדל? אתרוג הוא מצווה מאת השם יתברך, ומה שעשיתי הוא גם כן מצווה מאת השם ומפי השמועה שמענו שאמר הרב בהלצה: "כל העולם מברכים על אתרוג, ואני אברך על סוס. ולבסוף זכה, והביאו לביתו אתרוג יפה ומזהיר עד מאוד

רבי יחיאל מאיר מגוסטיניץ פגש פעם את חברו, רבי ברוך משיצ'צ'ין. באמצע שיחתם אמר רבי ברוך: "מה גדול היה כוחו של רבי מרדכי מנשכין, זכרו לברכה. יכול היה ר' מרדכי אפילו להחיות מתים כששמע זאת ר' יחיאל קרא: "וכי פלא הוא בעיניך? הלוא בחצרו של רבי, בקוצק, יכול היה כל אחד מאיתנו להחיות מתים אחר כך אמר ר' ברוך: "ידעתי כי ר' יחיאל חריף הוא, אבל עד כמה – לא ידעתי

רבי יצחק מאיר מגור היה משבח את החסידים הראשונים, וכך סיפר: פעם אחת, חלה אחד מחסידיו של רבי מרדכי מנשכין, וביקשו החסידים מן הרבי שיתפלל לרפואתו. אך כעבור זמן מה, נפטר החסיד. ידעו החסידים כי אם יאמרו לרבי כי מת החסיד יצווה לקבור אותו. במקום זאת, הלכו אל הרבי וצעקו לפניו כי מצבו של החולה מסוכן, והוא בסכנת נפשות. אמר להם הרבי: מדוע תצעקו, הלוא יוטב לחולה. כדבריו כן היה, והחולה חי והתרפא. מכאן, סיים ר' יצחק מאיר, נוכל ללמוד על גדול אמונתם של החסידים הראשונים. אף שראו שהחולה כבר מת, האמינו ברבם ובאו לבקש שיסייע לו, כי חשבו שיש עוד תקווה, ויוכל רבם להחיות מתים.

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

בית שמואל אחרון על התורה – הרה"ק רבי שמואל ב"ר משה פינחס פילכנפלד זצוק"ל זי"ע

"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והוא אל הפה" (י"ד, ב')

דאין אדם נצול מלה"ר לא יהיה עונש עליו דהא יכול להנצל ע"י תורה. ולפ"ז מתורץ דמקשה כל העושה מצוה אחת עשה אין לא עשה לא והתניא ישב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כאילו עשה מצוה. דבאמת לא מצי לאשכוחי ישב ולא עבר עבירה דאין אדם ניצל בכל יום מלה"ר וא"כ עובר עבירה בכל יום רק דיש תקנה שיעסוק בתורה וא"כ עשה מצוה אחת דלמוד תורה היא מצוה וא"כ לא משכחת ישב ולא עבר עבירה כי אם בעשה מצוה אחת דהיינו לימוד תורה. ובזה יש לפרש הגמרא אם רואה אדם שישורין באין עליו כו' דהנה האלשיך ז"ל פי' פסוק ולך ד' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו שהקשה מאי חסד הוא זה דמשלם כמעשהו ותירץ דהנה הקב"ה מעניש מדה כנגד מידה והוא טובה גדולה דאם בא על האדם ישורין אין יודע על איזה חטא ישוב לכך משלם מידה כנגד מידה ויודע מן העונש איזה עבירה חטא מדה כנגד מידה וישיב לד' על עבירה זו. וזה פי' ולך ד' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו מידה כנגד מידה ויודע אדם על איזה עבירה ישיב. והנה איתא בס' חסידים ובחובת לבבות מי שמדבר על חבירו לה"ר נוטל הוא עבירות של חבירו ויפסדו נוטל ממנו המצוות ע"ש וזה פי' אם רואה אדם שישורין באין עליו יפספש במעשיו מידה כנגד מידה נגד עונש יבין העבירה אשר עשה וישוב בתשובה פשפש ולא מצא עבירה כנגד מידה העונש אשר בא עליו והש"י אין משלם רק מידה כנגד מידה א"כ חטא בלשון הרע ולקח עבירה של אותו האיש אשר דיבר עליו ונענש עליו מידה כנגד מידה לכך אין יודע העבירה שהוא לא עשה רק שלקח עבירה של חבירו אך על לה"ר אין נענש כקושיית מו"ז מהרש"א ז"ל לזה אמר יתלה בביטול תורה וכשלא למד תורה דיבר לה"ר ונענש על לה"ר דהי' לו תקנה דיכול ללמוד לכך נענש על לה"ר ולקח עבירה של חבירו לכך אין יודע שנענש מידה כנגד מידה שהוא לא עשה עבירה... ועיין שם המשך דבריו הק'

באופן אחר אמרתי לפרש מפני מה אמרה תורה מצורע כו' דהנה אמרתי לפרש גמרא ברכות אם רואה אדם שישורין באין עליו יפספש במעשיו פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה והקשו המפרשים דאמר פשפש ולא מצא האריך שייך זה כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ועוד דאמר פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה הא אין חטא גדול כביטול תורה ואמרתי לפרש ע"פ משנה קדושין כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו והקשה הגמרא עשה מצוה אחת אין לא עשה מצוה אחת לא והתניא ישב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כאלו עשה מצוה.

ונ"ל ליישב דהנה במס' ב"ב איתא שלושה דברים אין אדם ניצל בכל יום וא' מהם אבק לשון הרע והקשה מו"ז מהרש"א ז"ל כיון דאין אדם ניצל א"כ הוא מוכרח א"כ לא יהא עונש עליו. ונ"ל ליישב דהנה איתא במס' עירובין מאי תקנתא של לשון הרע יעסוק בתורה וחד אמר סיפר אין לו תקנה שכבר כרתו דוד ברה"ק יכרת ד' כל שפתי חלקות אלא מאי תקנתא שלא יבוא לידי לה"ר יעסוק בתורה והנה הא דאמר סיפר אין לו תקנה שכבר כרתו דוד שנאמר יכרת תמוה המפרשים כל חייבי כריתות ומיתת בית דין יש להם תקנה בתשובה ואמרתי לפרש ע"פ מסכת ברכות דאמר ברוריה לרבי מאיר שיתפלל שימותו הרשעים מי כתי' יתמו חוטאים יתמו חטאים בעי רחמא דלהדרי בתשובה א"כ ה"נ קשה האריך התפלל דוד ע"ה שימותו לכך מוכח סיפר אין לו תקנה בתשובה לכך לא היה יכול להתפלל שיעשה תשובה דהא אין מועיל תשובה לכך התפלל שימותו והנה הא דאמר סיפר אין לו תקנה אלא מה תקנה שלא יבוא לידי לה"ר קשה מאי שאלה הוא זה מאי תקנה התקנה הוא שלא ידבר אך ר"ל דגמרא מקשה קושיית מו"ז מהרש"א ז"ל מאי תקנה שלא יבוא לידי לה"ר דהא אין אדם נצול מהם בכל יום ואמר שיעסוק בתורה והתורה ישמור אותו שלא ידבר לה"ר. ולפ"ז מתורץ קושיית מו"ז מהרש"א ז"ל שהקשה

סגולה לפרנסה – שכר על שמירת המצוות

"פי תבאו אל ארץ פנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אֲחֻזְתְּכֶם" (י"ד, ל"ד)

רש"י" – ונתתי נגע צרעת. בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן"

נשאלת השאלה ידוע שנגעי הבתים באים על חטא לשון הרע אם כן כיצד חוטא יוצא נשכר שכן עפ"י רש"י ברגע שיתוף את הבית ימצא שם מטמוניות שהחביאו האמוריים אלא ניתן לתרץ בס"ד כי השכר לא מגיע על החטא אלא כשכר על שקיים את מצוות התורה וברגע שהופיעו הנגעים בבית האדם לא התעלם ולא קרא לשיפוצניק שישים טיח חדש אלא קרא לכהן על מנת שידריך אותו בדרך תשובה כיצד עליו לתקן את דרכיו ומעשיו ועל תחילת רצונו לשוב בתשובה והפעולות שעשה האדם לצורך כך על זה הקב"ה נותן לו שכר ומזה נלמד ק"ו אם אדם שחטא ומקבל שכר ק"ו למי ששומר תורה ומצוות וקובע עיתים לתורה כמה שכר הקב"ה נותן לו בעולם הזה ובבא